No. 37. 1837.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws- Blad.

Zondag en Maandag 12 en 13 Februarij.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 9den Februarij.

Voor eenige dagen heeft er eene vrij talrijke vereeniging van leden der kamer van afgevaardigden tot de doctrinaire partij behorende, plaats gehad, die bijeengekomen waren, om over de kwestie van de converse der schuld en het ontwerp voor de vermindering der regtsbedeeling te beraadslagen. Voor een gedeelte dezer bijeenkomst der meesten in gekomen, hadden 15 leden van de gedane tegen alle reductie verklaard; eenige andere, meer schroomvallig, doch even gezind, waren van gedachte, dat men in het openbaar wel het beginsel der reductie moest erkennen, maar door gedurig ajournement de zaak op de lange baan schuiven; de overige, omtrent een twintigtal, deden zich als voorstanders der reductie gelden en verklaarden bereid te zijn het voorstel van den heer *Gouin* eventueel te ondersteunen. Niet minder verdeeldheid van gevoelen had er omtrent het tweede punt, de behandeling der regtszaken voor den militairen en burgerlijken regter, bestaan. Sommigen der aanwezenden wilden het ontwerp aangenomen zien zoo als het door het ministerie voorgesteld is. Anderen wilden dat de zaken waarin personen van verschillenden stand betrokken waren, voor den krijgsraad wierden gebragt, in wederwil der bepaling van het charter, dat niemand aan zijnen natuurlijken regter kan ontrokken worden. Deze lieden staafden hun gevoelen met het voorbeeld der beklaagden van den opstand van junij; die men, in weêrwil van het bedoeld art. 53 van het charter, wel voor den krijgsraad gebragt had, en de welgezinde kamers derhalve zeer goed die bepaling, tegen den geest der grondwet konden aannemen, uit hoofde van het belang dat er in de handeling der krijgstucht was gelegen. Men ziet de discussie over die gewigtige aangelegenheid insgelijks met belangstelling te gemoet, en gelooft dat het ministerie niet zeer gerust over den uitslag is.

— De president der kamer, de heer *Ch. Dupin*, (en dus niet de heer *Dupin* zelf, zoo als gisteren ten onregte aangeduid werd) heeft aan den maarschalk *Clausel* een brief in antwoord doen toekomen op diens klagt, wegens zijne uitdrukkingen aan den Koning bij de aanspraak als directeur der akademie, op nieuwjaarsdag gedaan. De heer *Dupin* de vraag regtstreeks onbeantwoord latende, bepaalt zich tot een historisch overzigt, wijdt vrij breedvoerig er over uit, hoeveel wederwaardigheden de Romeinen in Numidie ondervonden, door de ervarenheid van *Jugurtha* en de goudgierigheid van Rome. Dit noemt de heer *Dupin* zijne historische gedachte, of meer akademisch gezegd, de taal van *Sallustius*. Vervolgens de expeditie van den maarschalk en onze tegenwoordige betrekking tot Afrika aanvoerende, laat hij het eerste punt ter zijde, als eene kwestie waarmede de kamer is belast; doch neemt, ten aanzien van het tweede, de gelegenheid waar, om zijnen afkeer voor de bezetting van Afrika uit te drukken, dezelve eene wond voor Frankrijk noemende die dezelfs manschap en geld verslond, en in zeven jaren tijds reeds 200 millioenen, volgens hem, had doen verliezen; hij achtte het een ongeluk dat men een nieuwen togt wilde ondernemen, en meende dat men, in spijt van al de droomen van kolonisatie, in Afrika nimmer iets goeds tot stand zou brengen, vooral met het stelsel om er zich op eene uitgebreide schaal te vestigen en met de bestaande gebreken in de administratie; op die wijze putte men zich in vredestijd uit; in tijd van oorlog zou men genoodzaakt zijn het leger terug te roepen, even als Carthago *Hannibal* uit Italie terug ontbood.

De maarschalk *Clausel* heeft zich met dit antwoord weinig tevreden gehouden en den heer *Dupin* een tweeden brief geschreven van den volgenden inhoud:

» Mijne heer de president,

» Ik heb den dezigen brief ontvangen, welken gij mij de eer aangedaan hebt gisteren te schrijven, in antwoord op den mijnen van den vorigen dag.

» Ik heb, mijn heer de president, niet *uw gemoed* o gevoelen over de oudere of nieuwere geschiedenis van Numidie, maar wel dat gij door deze woorden: » en toonde om zijne magt uit te » dijen gewest, waar het reeds vele Romeinen het ongeluk had gekost, » te zoeken en *Jugurtha* te ontmoeten" op mij als den daden van mijn bestuur toegepast hebt willen zien.

» Ik vrage een bevestigend of ontkennend antwoord, hetwelk ik regt heb van uwe rondborstigheid te verwachten."

Schoon men den smaakvollen en vreedzaamen toon afkeurt van den heer *Dupin*, die wederom, waar het geen pasje geeft, het stelsel van het gouvernement komt beripsen, vindt men toch ook tevens, dat de maarschalk *Clausel* verkeerd handelt met in zijne positie, terwijl hij nog voor de kamers zich te verantwoorden heeft, wegens den rampspoed van Constantine, over eene woordtoespeling, een twistgeschrijf uit te lokken, waarmede hij toch nimmer de verlangde voldoening ten volle zal bekomen.

— De inschrijving om een gedenkstuk ter gedachtenis van *Armand Carrel* op te rigten, bedraagt reeds eene som van 15,000 fr.

— De heer *Fonfrede*, vroeger redacteur van het *Mémorial Bordelais*, die onlangs in *la Paix* het belang had betoogd dat er eene *gouvernementale* drukpers, in onderscheiding van eene *ministeriele*, bestond, hetgeen dan een blad zijn zou, dat zonder subsidie het bestuur verdedigde, zet heden in het *Journal de Paris*, aan het hoofd waarvan hij thans staat, de beginselen uiteen, die den geest van hetzelve zullen uitmaken. Het »*Journal*," zegt hij, »zal meer ministerieelgezind dan het ministerie zelf zijn. Aan het gouvernement verkleefd, zullen wij handelen voor, zonder ja, zoo het noodig is, ondanks hetzelve, [illegible] tegenwerken. [illegible] achting gevoelen, wier bekwaamheden wij onze bewondering niet kunnen ontzeggen, wier vaderlandsliefde en volharding, wij, van wege de gebrekkigheid onzer staatsmachine, verhinderen, zien zich soms genoodzaakt om voor de revolutionnaire vooroordeelen te zwichten; maar wij, wij hebben ons wel stellig voorgenomen om nimmer aan die vooroordeelen het veld te ruimen."

— Men spreekt thans weder meer dan ooit over de komst in het ministerie van den maarschalk *Soult*, en verzekert dat (in weêrwil van hetgeen er van zijne ongenegenheid reeds moge gezegd zijn) hij gezind zou wezen om de portefeuille van het departement van oorlog te aanvaarden, onder voorwaarde dat men de aan de kamer voorgedragen wets-ontwerpen op de scheiding in regten van militairen en burgers en op het doen van aangeving van aanslagen op 's Konings leven, weder zou intrekken. Het blijft daarom niettemin zeer opmerkenswaardig dat de maarschalk *Soult*, die zeer afkeerig is van de doctrinairen, en geweigerd heeft om deel uit te maken van den raad tijdens de samenstelling van het kabinet van 6 September, nu tot ambtgenooten zou aannemen de heeren *Guizot* en andere hevige doctrinairen.

Er liep een gerucht, dat niet het bovengemelde echter in grooten tweestrijd zou zijn, dat namelijk aan den maarschalk *Clausel* de portefeuille van oorlog zou worden opgedragen, hetgeen men uit de onstandigheid wilde afleiden dat deze krijgsman, na zijne terugkomst te Parijs, zich in het geheel niet meer met zijne vorige vrienden uit de oppositie heeft opgehouden, en alleen bij de ministers en ministeriele afgevaardigden bezoeken heeft afgelegd.

— Er wordt veel gesproken over het luisterrijke feest dat te Versailles plaats zal hebben ter inwijding van het historische museum. Dit feest zal des zondags na den naamdag der Koningin worden gehouden. Men verzekert dat het met de tegenwoordigheid van den Kroonprins van Pruisen en diens oom, Prins *Karel*, zal worden vereerd.

— Brieven uit Görtz verzekeren dat de jonge hertog van *Bordeaux*, in den aanstaanden zomer eene reis door Europa zal doen,

vermeld door den graaf en de gravin de *Clermont-Tonnevie*. Verleden jaar heeft men echter reeds van het doen dier reize gesproken, waarop de prins alstoen door den marquis *de Bouillé* zou zijn vergezeld geworden.

— Er hebben eenige benoemingen tot militaire bevelhebbers van departementen plaats gehad.

— De heer *Pecki*, adjudant-generaal van Keizer *Nicolaas* is in den afgeloopen nacht met depêches bij het russische gezantschap aangekomen, die men zegt dat van eenen belangrijken inhoud zouden zijn.

— De zes jonge afgezanten van Madagascar zijn heden met de stoomboot *le Monarch* en door den kapitein *Garnot* vergezeld, naar Engeland overgestoken. Na een kort verblijf aldaar, zullen zij naar Frankrijk terugkeeren, om met ons bestuur over de grondslagen van een handelstraktaat tusschen hun land en het onze te onderhandelen.

— Het gisteren ter beurze verspreid gerucht van den dood des generaals *Repartero* wordt door de brieven van de Spaansche grenzen niet bevestigd.

— Het *Journal des Débats* neemt een berigt uit de *Sentinelle* de Bayenne over, waarin de werkeloosheid der beide strijdende partijen in Spanje aan gebrek aan geld wordt toegeschreven; en waarin de toestand dier partijen als zeer ongunstig wordt voorgesteld. — De zaak van don *Carlos* werd daarin echter als de hagchelijkste beschouwd. De laatste ligting van manschappen van 17 tot 60 jaar had de gemoederen der Navarrezen zeer tegen hem ingenomen. Aan de moedeloosheid der karlisten wordt het in dat berigt toegeschreven, dat in Guipuscoa door de karlistische overheden eene soort van proclamatie is uitgevaardigd, den 29. gedagteekend, waarin gezegd wordt dat er een fransch leger zou komen om de zaak van don *Carlos* te ondersteunen.

— Naar luid van drie telegrafische berigten van den 7 en 8 dezer, uit Bajonne en Perpignan, welke door *la Charte de* 1830 worden medegedeeld, was de generaal *Ribero* den 3den met twee divisien, te samen 9000 man sterk, te Portugalette, en den 6den met 6000 man te St. Sebastiaan aangekomen; den 7den zou hij Renteria en Alza bezetten. — Twee honderd karlisten die Livia hadden overvallen en het fransche grondgebied hadden geschonden, waren den 6den op onzijdig territoir door den franschen bataillonschef *Froidefond*, aan het hoofd van 6 kompagnien van het 26ste regiment van linie en 20 jagers te paard omsingeld, waarop zij de wapenen hebben nedergelegd en met de vier zich daarbij bevindende officieren onder een sterk geleide naar Mont-Louis zijn gebragt.

— De berigten uit Madrid tot den 1sten dezer behelzen een verslag van de zitting der cortes, op den vorigen dag gehouden, waarin de voorlezing door den secretaris der kamer *Saliva*, van een brief des brigadiers *Narvaez*, tot levendige woordenwisselingen heeft aanleiding gegeven. Die brief behelsde eene klagt over het besluit dat het gouvernement dezer dagen te zijnen aanzien had genomen en over de vervolgingen die den minister van oorlog tegen hem in het werk stelde. Men is er echter eindelijk toe gekomen, om ter zake van dit schrijven tot de orde van den dag over te gaan.

De berigten te Madrid uit Santander ontvangen, gaven zeer hoog op van de desertie die onder de karlisten zou heerschen sedert het ontzet van Bilbao. De benden van *Castor* die eene aanzienlijke vermeerdering hadden ondergaan door de gedwongene ligting, zouden, volgens die berigten, dagelijks weêr meer en meer dunnen. — Men schreef uit St. Sebastiaan dat de karlisten voornemens waren om eene nieuwe expeditie naar het binnenste gedeelte van Spanje te zenden; en men scheen hieraan te Madrid veel geloof te slaan. — Van *Narvaez* zeide men in de hoofdstad, dat hij ter zake van het ongevraagd verlaten van zijnen post voor eenen krijgsraad zoude worden gevoerd; en men twijfelde er niet aan of deze zoude hem veroordeelen. Men vertrouwde echter dat de koningin, uit aanmerking van de diensten die deze jeugdige krijgsman aan de zaak der vrijheid bewezen had, hem algeheele kwijtschelding zou schenken.

— In de 3 pCt. rente had heden eene kleine reactie plaats; van 79,60 daalden zij tot 79,50 tegen het einde der maand. De 5 pCt. waren gewild tegen 109,15; er werden weddingschappen aangegaan voor den koers van 110, vóór den vervaltijd des coupons. In de spaansche renten ging veel om; zij stegen tot 26¼. De oorzaak daarvan was de tijding der komst te St. Sebastiaan van den generaal *Ribero*. Men zeide dat de operatien tegen de karlisten nu met kracht zouden worden voortgezet. De notering was heden: (9 *Februarij*) 5 pCt. 109,10; 3 pCt. 79,45; Nap. rent. 98,40; Portugal 31¼; Spanje Ardoin 26¾; Passive 7⅞; Defered. 11¼; oude 8¼; Rom. L. 102¼.

ENGELAND.

LONDEN, den 8sten Februarij.

In het hoogerhuis zijn eergisteren door de lords *Suffield* en *Brougham* petitien aangeboden, waarbij de afschaffing der tienden ten behoeve der heerschende kerk gevraagd wordt.

In het huis der gemeenten heeft de bekende dr. *Bowring* eene naauwkeurige opgave verlangd van de opbrengst van den tax op de brieven, welke tusschen Engeland en Frankrijk gewisseld worden, ten einde daaruit te betoogen, dat door de vermindering daarvan de opbrengst is vermeerderd, en er het voorstel op te gronden om ook die op de binnenlandsche brieven aanmerkelijk te verminderen.

Nadat sir *Ch. Grattam* vervolgens de beschuldigingen wederlegd had, welke tegen het bestuur van lord *Mulgrave* in Ierland gemaakt werden, en had trachten te bewijzen dat gedurende zijn bestuur de oproer-acte veel minder dan vroeger had behoeven gelezen te worden, is er eene ernstige woordenwisseling tusschen lord *Palmerston* en sommige leden ontstaan, welke opheldering van hem verlangden wegens het onlangs in Portugal ingevoerde nieuwe handelstarief en het in beslag nemen van de schooner *Vixen* op de circassische kust. Ten opzigte van het eerste heeft de Minister medegedeeld, dat het gouvernement zich met het onderzoek der bedoelde maatregelen bezig hield, welke hij voor den portugeschen en engelschen handel gelijkelijk nadeelig vond, en dat er, indien zulks noodig geacht wierd, maatregelen ten répresaille zouden worden genomen; terwijl hij ten aanzien van het tweede zeide dat de Advocaat des Konings zich met de zaak der *Vixen* bezig hield, en dat men zijn rapport afwachtte, alvorens daaromtrent tot een besluit te komen. — Nog heeft die Minister geweigerd te antwoorden, op eene vraag die hem gedaan werd betrekkelijk de hulp aan de Koningin van Spanje verleend.

Dingsdag heeft lord *J. Russell* in dat Huis het beloofd ontwerp van wet op de municipale corporatien in Ierland ter tafel gebragt, en in eene lange redevoering de noodzakelijkheid en billijkheid der aan voorgeslagen maatregelen trachten te bewijzen. Bij deze gelegenheid heeft zijne Lordschap ook gewag gemaakt van de in dat land bestaande natsionale associatie en gezegd dat, ofschoon haar bestaan hem leed deed, hij niet durfde beweren dat er geene loffelijke redenen voor haar oprigting bestonden, of dat het gemakkelijk vallen zou haar te ontbinden; maar dat hij het aannemen der nu voorgedragen wet onder de middelen telde om haar door den tijd van zelf te doen uitsterven, dewijl zij berekend was om vele der bestaande grieven van haare leden te doen opheffen. Nogtans beweerde hij niet dat de corporatie met het eenig redmiddel voor Ierland was, dewijl daar zoo veel te verbeteren viel dat het ook in andere opzigten al de aandacht der wetgevende magt vorderde.

— De *Courier* meent steeds dat het gebeurde met de *Vixen* tot geene botsing tusschen Engeland en Rusland moet leiden, daar het voor het eerstgenoemde land toch geen oorlog waard is, of de kusten van Circassie een turksch of een russisch gebied uitmaken.

— Te Londen had men berigten die het vroeger reeds vermelde bevestigden, dat de pest te Tripoli zou zijn uitgebroken.

— Te Londen waren den 7den genoteerd: 3 pCt. gered. 90⅜; gecons. 89⅝; actien van de Bank 208½; Rusl. 110; Spanje 24½; Port. 30¾; Bras. 85⅝; Columbia 25⅝; Mex. W. S. 2½ pCt. 53¾. Wissel op Amsterdam 12 en 5; op [illegible] 12 en 5 en op Rotterdam 12 en 5½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 11den Februarij.

Het hof zal op heden, den 11den, den Ingen rouw voor den tijd van drie weken aannemen, ter gelegenheid van het overlijden van Z. K. H. den Groot-Hertog van Mecklenburg-Schwerin.

— Uit 's Gravenhage schrijft men van den 10den dezer:

„Gisteren avond is er een luisterrijk bal bij Z. K. H. den Prins van *Oranje* gehouden, hetwelk tot laat in den nacht geduurd heeft, en door verschillende leden van het koninklijk gezin is bijgewoond.

„Gisteren avond is Z. Exc. de minister van binnenlandsche zaken, van zijne reize naar Zeeland, is deze residentie teruggekeerd.

„De lastige ongesteldheid, welke tegenwoordig alleruege de bevolking, in eene hooge mate aantast, heerscht thans ook in de residentie. Slechts weinige huisgezinnen zijn van deze plaag verschoond. Zelfs de verschillende ministeriën en bureaux wordt zulks bijzonder gevoeld. Onder anderen, leit daaraan ook Z. Exc. de secretaris van Staat. In den Franschen schouwburg is gisteren avond geene voorstelling kunnen gegeven worden, vermits een groot deel der acteurs en actrices door de Griep wordt gekweld. De bezetting der hofstad ligt alsmede, voor een groot deel, aan deze ongesteldheid. Men merkt hierop, dat vooral de jeugd door de Griep wordt aangetast. Geheele scholen zijn daardoor als het ware ledig. Men ondervindt echter hier, gelijk bijna overal elders, dat de Griep zeer lastig, maar niet wel als gevaarlijk kan worden beschouwd, vooral wanneer men bij tijds de noodige hulpmiddelen daartegen aanwendt."

— De hoogleeraar *N. C. Kist* heeft Woensdag te Leyden, na het houden van eene Latijnsche Redevoering: *De inchoata nec dum perfecta sacrorum emendatione*, dat is: *Over de kerkhervorming, zoo als dezelve is aangevangen en nog niet volmaakt worden*, de waardigheid van *Rector-Magnificus* overgenomen van den hoogleeraar *P. J. Uylenbroek*. Gouden Eerepenningen voor de bekroonde antwoorden op de uitgeschrevene vragen zijn uitgereikt: in de Sterrekunde: aan *G. R. Fockens*, Math. et Litt. Cand., te Utrecht; in de Scheikunde: aan *C. Kerbert*, Med. Stud., te Leyden; in de Natuurlijke Historie: aan *R. C. Verloren*, Med. Stud., te Utrecht; in de Letteren en Beschiedenis Wijsbegeerte: aan *L. J. P. Meijboom*, Theol. Stud., te Groningen. Loffelijke Vermeldingen ontvingen, bij de Faculteit der Godgeleerdheid: *M. van Stavoren*, Theol. Cand., te Groningen; bij de Faculteit der Regten *C. Vaillant*, Jur. Cand., te Utrecht, en *H. A. Hartogh*, Jur. Cand., te Amsterdam. — Des avonds zijn door HH. Studenten serenaden gegeven aan den aftredenden Rector en den aankomenden Rector en Secretaris der Hoogeschool, benevens aan Professor *van der Boon Mesch*.

— Naar men uit Leiden verneemt, blijft de sterfte onder het rundvee aldaar nog voortduren. Onder Voorburg, den Leidschen-Dam en Rijswijk, hebben de landlieden ook veel door veesterfte te lijden.

— Een te Amsterdam op den 7den dezer gegeven militair concert ten voordeele onzer door de jongste stormen ongelukkig geworden landgenooten, heeft de aanzienlijke som van *f* 1800 opgebragt.

De Duitsche berigten die heden ontvangen zijn, behelzen weinig bijzonders. Alleen verdient melding dat de turksche regering eindelijk aan den heer *Churchill* eene schadeloosstelling heeft aangeboden voor de door hem geleden pijn en schade. De Sultan heeft hem eene met diamanten versierde tabaksdoos doen toekomen en zal hem zekere handelsvoorregten toestaan.

In de zitting der belgische kamer van vertegenwoordigers van den 9den is de discussie over de begrooting van het departement van binnenlandsche zaken voortgezet, en zijn daarvan weder verscheidene hoofdstukken aangenomen.

— *Nina Lassave*, die door het proces van *Fieschi*, eene treurige bekendheid heeft verkregen, eene bekendheid die naar haar eigen getuigenis, haar slechts diepe ellende heeft veroorzaakt, bevindt zich thans te Brussel; zij komt van Londen en zal zich weer naar Parijs begeven.

— Heden gaat er weinig ter Antwerpsche beurs om; evenwel was de handel in fondsen er gisteren iets levendiger dan in de vorige dagen. In der Spaansche werkelijke schuld was eenige wijziging merkbaar, die het gevolg was van den verhoogden koers van dit effect te Parijs. Geopend op 23¾ bleven de Ardoins op 24. De notering was gisteren (**10** *Februarij*) Belg. 101½; O. Metall. 103¾; Spanje Ardoin 23¾, 24; Difered 8¾; Nap. renten 92; B. Tavolière 60; Sicil. 92½; Rom. L. 101; Certif. te Antw. 98¾; Braz. 85¾; Wisselkoers op Amst. en Rott. ¼ pCt. verlies k. z.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Duitschland. — Reeds sedert eenigen tijd werden in het Badensche, in het dorp Oos, een uur van de hoofdstad, overblijfselen van versteende beenderen gevonden; bij naauwkeuriger graving vond men schaapsbeenderen, ribben, wervelbeenderen, enz. van eene verbazende grootte, en op den 20sten der vorige maand, een slagtand, door welken vond het buiten twijfel werd, dat een en ander tot het voorwereld-dier den Mammuth, of den *Elephas primegenitus Blumenb.* behoorde. De voormelde tand is zeven en een half voet lang en heeft aan het dikke einde een omvang van 19 badensche duimen. Het glazuur is nog hard en glinsterend, doch van binnen is de tand week gelijk meerschuim en zoo wit als het fraaiste elpenbeen; sedert de tand echter aan de lucht blootgesteld is wordt hij ook van binnen hard. De plaats waar deze overblijfselen der oudheid gevonden worden is een niet hoogen heuvel waarin men dezelve op eene diepte van 40 voeten beneden den top en omtrent even zoo hoog boven het dal vond. Het genoemde dorp Oos is bovendien wegens de vroeger aldaar gevonden oudheden merkwaardig. Men heeft er in der tijd Romeinsch beeldwerk, opschriften, gesteenten en oude munten gevonden. — Om door onderlinge zamenwerking meer nuts in het vak van kunst, en vorming voor dezelve te kunnen stichten, heeft een aantal plaatsen aan den *Rijn* het loffelijk besluit genomen om zich onderling te verbinden en een genootschap uit te maken onder den naam van *Rijnsche kunstvereeniging*. *Carlersche, Darmstadt Mainz, Mannheim* en *Straatsburg* behooren tot deze vereeniging. In elk der genoemde plaatsen zal men, van April tot Augustus, eene maandelijksche tentoonstelling houden, en zullen de stukken die ter verloting bestemd of bijzonder eigendom van de leden zijn, naar de onderscheiden deelhebbende plaatsen achtervolgelijk rondgezonden worden.

Frankrijk. — De commissie, van regeringswege benoemd om de middelen te onderzoeken, waardoor men het nadeel voor den boekhandel van den buitenlandschen nadruk zou kunnen wegnemen, heeft haren arbeid voltooid en de president Villemain een omstandig rapport aan den minister ingediend. Als nog het meest geschikt om het beoogde doel te bereiken, heeft de commissie op twee punten de aandacht gevestigd: de eerste, dat de uitgave in *Frankrijk* van vreemde werken, zonder toestemming van de schrijvers, zou verboden zijn, namelijk in die staten, waar men wederkeerig denzelfden waarborg aan de fransche schrijvers zoude geven; eene bepaling intusschen die ieder gevoelt dat bezwaarlijk de gewenschte vruchten dragen zal, dewijl toch in die landen, waar men bij den nadruk van fransche werken voordeel vindt, zulk eene verbindtenis zeker geen ingang vinden zal. Het tweede voorstel schijnt voor het oogmerk geschikter; volgens hetzelve, zal niet alleen de doorvoer van vreemde nadrukken in *Frankrijk* verboden zijn, maar ook geen werken, eens uitgevoerd zijnde, binnen vijf jaren tijds weer mogen ingevoerd worden. Hiermede heeft men vooral op het oog, den uitgevers gelegenheid te geven om twee drukken te vervaardigen, waarvan de eene voor *Frankrijk*, op zijnen prijs gehouden wordt, de laatste, voor buitenslands bestemd, derwijze moet ingericht zijn, en zooveel kosten, dat dezelve nog niet voordeel tegen de vreemde nadrukken kan opwegen, en alzoo door het verbod van wederinvoer, de prijzen binnen- en buitenslands op de gewenschte hoogte zouden kunnen staan. — Op den 6den dezer is te *Parijs* in drie-en-tachtigjarigen ouderdom overleden de heer *van Praet*, die gedurende eene halve eeuw de betrekking van bewaarder der koninklijke bibliotheek vervulde. Twee dagen voor zijnen dood, vermaakte hij zijne bijzondere bibliotheek, die mede aanzienlijk was, aan de koninklijke boekerij en het overige gedeelte aan zijne geboortestad *Brugge*. De heer *van Praet* was niet alleen in de hoofdstad, maar binnen- en buitenlands beroemd wegens zijne uitgebreide boekenkennis, en leefde eeniglijk voor de aan zijne zorg vertrouwde verzameling. Hij deed zich het eerst kennen in 1783 door zijne *Notice des Manuscrits du duc de la Vallière* en werd kort daarna aan de koninklijke bibliotheek geplaatst, tot hij in 1795, bij eene nieuwe organisatie, den titel van bewaarder verkreeg. Behalve de beschrijving der genoemde handschriften, die later ook aan de koninklijke bibliotheek kwamen, heeft men aan zijnen volhardenden ijver te danken den Catalogus van de boeken der koninklijke bibliotheek op *velijn* gedrukt; de geschiedenis van de heeren van Gruithuysen; den catalogus van de boeken in de vijftiende eeuw door Colard Mansion van *Brugge* gedrukt, en dien van de boeken der oude biblotheek van Karel V koning van *Frankrijk*.

Italie. — De courant van *Napels* verbetert een berigt door het engelsch te *Parijs* verschijnend blad *Galegnani's Messenger* gegeven, volgens welke de professor Zahn een prachtig zilveren servies van 64 stuks in *Pompeji* ontdekt had; deze vond was integendeel in tegenwoordigheid gedaan van den koning en der koninklijke prinsen, welke toevallig de overblijfselen van het oude *Pompeji* bezochten, en dat wel onder het toezigt van den markies Arditi, directeur van het Pompejisch en Herculaneumsch Museum. Eene beschrijving van dit kostbaar servies ziet men nog te gemoet.

Amerika. — De kunst om, ten gebruike van blinden, boeken *en relief* te drukken, heeft in den laatsten tijd in de Vereenigde Staten, bepaaldelijk te *Boston*, groote vorderingen gemaakt. Volgens een daarvan gegeven verslag door den heer Ramon de la Sagra, in de Akademie van zede- en staatkundige wetenschappen te *Parijs*, heeft men te *Boston*, door wijziging in den vormen schikking der letters, het zoo ver gebragt, dat er 787 letters op eene bladzijde van 56 vierkante duimen komen, terwijl men in *Frankrijk* tot heden er slechts ruim 400 op brengt; 76 dier bladzijden hebben de dikte van anderhalve duim; in *Frankrijk* eene dikte van drie duimen; in *Amerika* weegt een typographische vorm van een blad druks slechts 60 pond, in *Frankrijk* 167. Dergelijke verbeteringen zijn ook in de geographische kaarten aangebragt onder anderen onderscheidt men op het gevoel de zee zoo duidelijk van het land.

Nederlanden. — Meermalen is in deze Courant gewag gemaakt van de gelijktijdige waarnemingen omtrent de afwijkingen van de magneetnaald, welke op vastgestelde tijden op onderscheidene plaatsen van den aardbol gedaan worden. De mogelijkheid van zoodanige overeenstemmende waarnemingen is men bij, de groote kostbaarheid van den declinatie-toestel van Gambey, verschuldigd aan de uitvinding van den Magneto-meter van Gauss. Deze Geleerde heeft als de dagen, waarop de Natuurkundigen in onderscheidene oorden werden uitgenoodigd waarnemingen te doen, voorgesteld, de laatste Zaturdag en Zondag van de onevene maanden van elk jaar, van 12 tot 12 ure, en reeds hebben deze waarnemingen doen zien, dat in vrijelijk opgehangene magneetnaalden, op zeer verwijderde plaatsen, eene merkwaardige overeenstemming was in den tijd, het aantal en de uitgebreidheid der slingerjingen, en men poogt nu, door verdere nasporingen, tot de kennis van den zetel dier raadselachtige natuurkracht te komen. Op den laatsten Zaturdag en Zondag der laatstverloopene maand, heeft dan ook de Hr W. Wenckenaca, Lector in de Wis- en Natuurkunde aan de Koninklijke Militaire Akademie, in het Akademie-gebouw te *Breda* zijne waarnemingen omtrent de afwijkingen van de magneetnaald, reeds vroeger door dien Heer aangevangen, blijkens de daarvan medegedeelde resultaten in het *Natuur- en Scheikundig Archief*, voortgezet. Daar echter de magneetnaald binnen weinige minuten aanmerkelijke veranderingen kan ondergaan, en derzelver stand elke 5 minuten moet bepaald worden, zoo kunnen deze waarnemingen niet door één persoon geschieden: eenige officieren aan de Militaire Akademie bieden daarom bij dezelve, uit liefde tot de wetenschap, den heer Wenckenaca de behulpzame hand. Voor zoo verre wij weten, zijn deze waarnemingen de eenige van dien aard, welke hier te lande gedaan worden. — In de maand April aanstaande zal er te *Hamburg* eene Tentoonstelling van Schilderijen enz. plaats hebben. De Nederlandsche kunstenaars zijn ook uitgenoodigd, hunne werken, tot het einde der maand Maart, bij te dragen en te verzenden aan het adres van den heer *J. M. Commeter*, Kunsthandlung te Hamburg; wordende de vracht aldaar betaald en de onverkochte schilderijen *franco* teruggezonden.

ZAADMARKT TE AMSTERDAM.

(*Van Vrijdag* 10 *Februarij.*)

KOOLZAAD. — Zonder handel.

LIJNZAAD. — In een doen: 113, 114 fl. Zeeuws, *f* 300.

RAAPOLIE. — Flaauw: per 6 w. *f* 37½, ¼; vlieg. *f* 36½ à 36¼; p°. Mei *f* 35 à 34½; Sept. en Oct. *f* 32 à 31¼.

LIJNOLIE. — per 6/w. *f* 35¼ à 35; vliegend *f* 34¼ à 34.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (**10** *Februarij*) waren genoteerd: Werkel. Schuld 2½ pCt. 53⅛; dito 5 pCt. 101¼; Kansb. *f* 22¾; ⅛; Amort.-Syndic. 4½ pCt. 93⅜; dito 3½ pCt. 78⅛; Handelm. 181¾, 182⅝, ½; 4 pCt. O. L. 91; Ardoins van 85 £, 23⅝; Pass. 7; Columb. 20⅝; Coup. Russ. Fransche aandeelen 38⅛ en 39.

CONCERT,

QUI SERA DONNÉ PAR

M.^r et Mme DE BELLEVILLE-OURY,

LUNDI LE 13 FEVRIER 1837, A LA SALLE *AMICITIA*.

PROGRAMME.

1.ère PARTIE.

1. OUVERTURE.

2. CONCERTINO (M. S.) pour le violon, composé par *de Bériot*, exécuté par Monsr *Oury*.

3. GRANDE fantaisie pour le piano sur le choral de Luther, dans l'opéra les Huguenots, par Thalberg, exécutée par Mme *de Belleville-Oury*.

4. FRAGMENT d'une symphonie.

5. DUO CONCERTANT pour piano et violon sur les motifs de *Robert le Diable*, exécuté par M.^r et Mme *Oury*.

2.me PARTIE.

1. OUVERTURE.

2. SOLO pour la 4.me corde de violon (potpourri sur les motifs de la Muette de Portici), composé et exécuté sur une seule corde par Mr *Oury*.

3. PRELUDIO ET VARIATIONS brillantes pour le piano (sur une valse viennoise), composés et exécutés par Mr *Oury*.

4. ADAGIO ET BOLERO ESPAGNOL, pour le violon, composés et exécutés par Mr *Oury*.

5. DUO brillant pour piano et violon, exécuté par M.^r et Mme *Oury*.

On commencera à 7 heures.

L'entrée sera de f 1,25.

On pourra faire retenir des places, à raison de 50 cents.

*** Heden beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, H. W. VERMEULEN, geliefde Echtgenoot van J. B. S. VAN DEN BROEK.

Oosterhout, 8 Februarij 1837.

Familie en Vrienden gelieven deze als bijzondere kennisgeving aan te nemen.

*** Gisteren avond om tien ure is, zoo tot onze innige droefheid als tot die van hare Broeders en Zusters, in den ouderdom van *zeven-en-twintig* jaren overleden, onze beminde en veelgeliefde oudste Dochter, HENRIETTE JEANNE AGATHE. Eene hevige Zenuwkoorts maakte een einde aan haar voor ons zoo dierbaar leven.

Breda, den 7. Februarij 1837.

W. VAN WYCK,
Militaire Intendant.
S. P. VAN WYCK,
geb. FERRAND.

Onderlinge Maatschappij voor de belangen van Kinderen, gevestigd te *'s Gravenhage*.

De ondergeteekende, zich gedragende aan de Advertentiën betreffende de opgemelde Maatschappij in de *'s Gravenhaagsche* en *Haarlemsche Couranten* van 23 en 26 Januarij, maakt bij deze kennelijk dat de deelname in dezelve bij hem, van den 1.^e dezeris opengesteld, en dat inmiddels de noodige inlichtingen deswege te zijnen huize, in de Brugstraat B, n.º 26, te bekomen zijn.

De strekking dezer Maatschappij is *eenedeels* om eene jaarlijksche uitkeering te verzekeren in de jaren dat de opvoeding de meeste kosten vereischt en *ten andere* om bij volbragten 18jarigen ouderdom een zeker kapitaal beschikbaar te stellen; *terwijl* men zich door een Restitutie-Fonds de teruggave van het ingelegde kapitaal, in geval, van overlijden der Kinderen kan verzekeren. Het kapitaal wordt ingeschreven in het Grootboek der Nationale Schuld.

Het Berigt en de Statuten zijn ook *te Breda* bij de Boekhandelaars BROESE & COMP., VAN GULICK & HERMANS, STERK en OUKOOP, à 20 Cents, verkrijgbaar gesteld.

Breda, 11 Februarij 1837.

J. A. VAN DER BURGH,
Correspondent.

*** SCHUDDERS HEREN in het FAILLISSEMENT van *JOHANNES CHAUFFAT*, Winkelier, wonende te *Breda*, wier schuldvorderingen nog niet zijn geverifieerd, worden bij dezen verzocht dezelve alsnog in te leveren bij den Heer Syndic-Provisoir, of wel ter Griffie van de Regtbank van Koophandel te *Breda*, en om, tot verificatie en affirmatie dier schuldvorderingen, ter gemelde Griffie, in persoon of bij gemagtigde, te willen compareren op WOENSDAG den 22sten Februarij dezes jaars, des voormiddags ten elf ure; zullende alsdan ook worden overgegaan tot het aanhooren en in overweging nemen van de voorstellen, welke ten wege den gefailleerde mogten worden gedaan.

De Griffier der Regtbank voornoemd,
L. D. STORM.

*** Een HEEF- en VROEDMEESTER, van de vereischte getuigschriften voorzien, en genegen zich in de gemeente van *Rijsbergen* neder te zetten, tegen eene vaste jaarwedde van *f* 200, vervoege zich in persoon of met *vrachtvrije* brieven bij den Burgemeester dier gemeente, vóór het einde dezer maand.

Magazijn van Tromvellen en Pargement,

bij C. A. VAN DER WERVE, te *Amsterdam*.

Bovengemelde heeft bij deze de eer te berigten, dat zijn MAGAZIJN thans meer dan gewoon is voorzien van eene aanzienlijke partij TROMVELLEN, van de eerste en beste kwaliteit, zoowel ordinaire, als extra groote voor de Turksche Trom, enz., welke tot zeer verminderde en billijkgestelde lage prijzen worden afgeleverd. Tevens is het magazijn voorzien van eene aanzienlijke sortering van best SCHRIJF- en TEEKEN-PERGAMENT, KALFS- en SCHAPEN-SCHEERVELLEN, HOORN- en SCHAPEN-PERGAMENT voor Boekbinders, Passementwerkers, enz., alles van de beste kwaliteit en tot de minst gezette prijzen.

NB. Brieven om prijs-opgave gelieve men *franco* in te zenden.

HET LEESKABINET.

MENGELWERK

TOT GEZELLIG ONDERHOUD VOOR BESCHAAFDE KRINGEN.

Te Amsterdam, bij H. FRIJLINK.

Redacteur en Uitgever van dit Maandwerk, dankbaar voor den steeds toenemenden bijval, waarmede het Publiek hunnen arbeid blijft vereeren, en waardoor dit jaar eene aanzienlijke vergrooting der oplage noodzakelijk geworden is, zullen alles aanwenden, om zich dien bijval meer en meer waardig te maken. Zij meenen dan ook zich te mogen beroepen op de beide eerste Nommers van den tegenwoordigen Jaargang, die met eene geheel *nieuwe* letter gedrukt, en met *zes* keurige platen versierd, aan de respective Inteekenaren zijn verzonden, en de volgende artikelen bevatten:

N.º 1. *Cantos.* (Met eene Plaat.) — *De Amerikanen in Engeland* (III. *Wandeling in Londen*, et seq.) — *Het Tooneel onder Lodewijk XIII.* — *Jules Janin.* (Met repeterende Plaat.) — *De Stad der Kolommen.* — *De Verovering van het Kasteel van Linlithgow.* (Met eene Plaat.) — *Het Krokodillen-eiland.* — *Rosowsky.* — *De Normandijer en de Bretagner.* — *Het hedendaagsch Parijs.* (*Het Palais en de Tuin van het Luxembourg.*) — *De ongeteekende Banknoten.* — *Baden te Stockholm.*

N.º 2. *De Shetlands-eilanden, in den zomer van 1836.* — *De Amerikanen in Engeland.* (IX. *De St. Paulus-kerk.* — X. *De City.*) — *Mad. Malibran.* (Met Portret.) — *De Engelsche Puriteinsche litteratuur.* — *De IJzeren Spoorweg van Londen naar Greenwich.* (Met eene Plaat.) — *Eene diplomatische Zending.* — *De gewaande Schuldige.* — *De Dochter van den Schoolmeester.* — *Geen Geld, geen Laarzen.* — *De Luchtreis van den Heer Green.* — *Het hedendaagsch Parijs.* (*Wandeling over den Pont neuf naar den Marché des Innocens.* (Met eene Plaat.) — *Eene Amazone.* — *Haydn's Scheermes-quartet.* — *Drinkbaar maken van Zeewater.*

Prijs per jaargang (12 Nommers of 4 Boekdeelen) bij abonnement *f* 10,50.

Men teekent in bij den uitgever H. FRIJLINK, Singel over den Garnaalen-Toren te *Amsterdam*, en verder alom.

*** M. BALLOT, Boekhandelaar en Boekdrukker te *Deventer*, heeft met 1.^e Februarij uitgegeven en alom verzonden:

RIENZI,

DE LAATSTE DER TRIBUNS,

naar het Engelsch van E. LYTTON BULWER. Derde of Laatste deel . . . . . *f* 3,—

De prijs der drie deelen is . . . . . *f* 9,—

De laatste dagen van Pompeji zijn te gunstig bekend dan dat dit werk van den talentvollen schrijver aanbeveling moet behoeven.

Nog is er van uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

1.^e VERZAMELING VAN OFFICIELE RAPPORTEN, betreffende den Oorlog op *Java*, in de jaren 1825—1830, voorafgegaan door Aanmerkingen en Mededeelingen van den Generaal-Majoor NAHUYS, Raad van Nederlandsch Indie en Ridder der beide Nederlandsche orden. Vier deelen . . . . . *f* 9,—

2.^e DE KUNST OM RIJK TE WORDEN. Naar het Hoogduitsch . . . . . *f* 1,90.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.